

Advies

**“Aanbevelingen inzake van het
Referendumproces”**

Juli 2018

De Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) is een bij landsverordening ingesteld onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard.

In de SER hebben vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties en onafhankelijke deskundigen zitting. De leden van de SER bespreken allerhande aangelegenheden op sociaal-economisch gebied en brengen hierover gevraagd en ongevraagd adviezen, nota's en rapporten uit.

Met de instelling van de SER heeft de overheid het mogelijk gemaakt voor sociale partners om zich vrijelijk en ongebonden, gevraagd of ongevraagd uit te spreken over het sociaal economische beleid.

De adviezen, rapporten en nota's van de SER zijn, nadat zij door de regering openbaar zijn gemaakt, digitaal verkrijgbaar bij de SER.

Contactgegevens van de SER

Adres : L.G. Smith Boulevard 134
Oranjestad
Aruba
Telefoon : 00297-5832713
Fax: : 00297-5838956
E-mail : info@ser.aw

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Aanbevelingen meerderheid van de Raad.....	3
2. Minderheidsstandpunt.....	6

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and flourishes, located in the bottom right corner of the page.

Inleiding

De Memorie van Toelichting van de Landsverordening tot wijziging van de Arbeidsgeschillen (1946) geeft aan dat vanwege meningsverschillen tussen werkgevers en vakbonden ten aanzien van de erkenning van een vakbond als onderhandelingspartner zijdens de werknemers en/of omtrent voor- en tegenvoorstellen tijdens onderhandelingen ten behoeve van het afsluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's), er veel arbeidsgeschillen blijken te zijn tussen werkgevers en werknemers.¹

Als gevolg van voornoemde arbeidsgeschillen ontstond er behoefte aan een wettelijke regeling die ter voorkoming van gevallen van dit type arbeidsgeschillen, de bijstand van de landsbemiddelaar mogelijk maken. Hierdoor is de arbeidsgeschillenlandsverordening² tot stand gekomen. Artikel 14A en 14B (hoofdstuk III) van voornoemde landsverordening beogen geschillen tussen werkgevers en werknemers ten aanzien van erkenning van een vakbond als onderhandelingspartner te voorkomen, door middel van een referendum³.

In het belang van de arbeidsvrede en ter voorkoming van voornoemde arbeidsgeschillen, kan aan de hand van een referendum vastgesteld worden welke vakbond door de meerderheid der werknemers als onderhandelingspartner aangewezen wordt, waardoor de werkgever wettelijk verplicht is met die betreffende vakbond te onderhandelen omtrent het aangaan van een cao⁴. Aan voornoemde wettelijke regeling is uitvoering gegeven door het vaststellen van het Arbeidsvredebesluit III⁵. In het Arbeidsvredebesluit wordt namelijk het referendumproces en -procedure beschreven.

Er komen echter vanuit de vakbonden geluiden/signalen dat het huidige referendumproces niet (voldoende) efficiënt functioneert en niet altijd de arbeidsvrede ten goede komt. Derhalve zijn de vakbonden van mening dat het referendumproces herzien dient te worden, en er enkele wijzigingen/aanpassingen hierin wenselijk zijn. Naar aanleiding hiervan heeft de Raad zich hierover gebogen en met een aantal aanbevelingen gekomen die in deze adviesnota zijn weergegeven. Onderhavig adviesnota wordt echter niet (ook niet inhoudelijk) gedragen door alle raadsleden, waardoor er ook een minderheidsstandpunt weergegeven wordt.

¹ Memorie van Toelichting No. 3 – Landsverordening tot wijziging van de Arbeidsgeschillenlandsverordening 1946 (P.B. 1946, no. 119).

² Arbeidsgeschillenlandsverordening (AB 1989, no. GT 65).

³ Idem 1.

⁴ Idem 1.

⁵ Arbeidsvredebesluit III (AB 1989, no. GT 16).

1. Aanbevelingen meerderheid van de Raad

Na uitvoerige bestudering van het referendumproces, de bijhorende wet- en regelgeving alsmede discussies omtrent de mogelijke verbeteringen ten behoeve van een betere efficiëntie en effectiviteit hiervan, adviseert een meerderheid van de Raad om deze op een 3-tal punten te wijzigen en/of aan te passen, namelijk:

- I De vaststelling van de vakbond met de meerderheid aan leden;
- II De termijn om het referendum te houden;
- III Het bepalen van het lidmaatschap dat stemrecht geeft bij een referendum.

Ten behoeve van bovengenoemde 3 punten doet een meerderheid van de Raad de volgende aanbevelingen:

T.a.v. ad. I: Vaststelling meerderheid aan leden

De Landsbemiddelaar kan op verzoek van de werkgever of van de vakbond een referendum houden ten einde vast te stellen, welke vakbond vanwege een meerderheid aan werknemers die lid zijn van die vakbond, aangewezen wordt om hun te vertegenwoordigen. Er kunnen echter slechts vakbonden deelnemen aan het referendum waarvan de meerderheid van de werknemers hier lid van is⁶. Dit betekent dus dat er op twee momenten vastgesteld moet worden of een vakbond de meerderheid van de werknemers heeft, namelijk in eerste instantie om aan het referendum deel te mogen nemen (aantal leden) en in tweede instantie om het referendum te kunnen winnen (aantal stemmen).

Een meerderheid van de Raad is van mening dat in het geval dat er sprake is van één vakbond die de meerderheid van de werknemers als lid heeft, het overbodig is om dan alsnog een referendum te houden en dat de vakbond in kwestie nogmaals zou moeten bewijzen de meerderheid te hebben, door middel van een stemproces.

Een meerderheid van de Raad doet in het kader van voornoemde de volgende aanbeveling:

- *In het geval er sprake is van één vakbond, dient vastgesteld te worden of de meerderheid van de werknemers lid hiervan is. Zo ja, dan dient deze*

⁶ Artikel 14a lid 1 van de Arbeidsgeschillenlandsverordening (AB 1989, no. GT 65).

vakbond als onderhandelingspartij (door de werkgever) erkend te worden, zonder dat er een referendum gehouden hoeft te worden.

T.a.v. ad. 2: Termijn referendum

Binnen 48 uren na ontvangst van het verzoek tot het houden van een referendum dient de Landsbemiddelaar schriftelijke mededelingen hiervan te doen aan de betrokken werkgever en de vakbond. Vakbonden hebben dan de mogelijkheid om binnen 14 dagen hun wens tot deelname kenbaar te maken⁷. De dag van het referendum wordt door de Landsbemiddelaar bepaald, deze ligt ten minste 14 en ten hoogste 30 dagen vanaf de dag waarop er mededeling is gedaan van het referendum⁸.

Volgens (signalen van) de vakbonden duurt dit (referendums)proces te lang waardoor deze ten koste kan gaan van de arbeidsvrede. In het kader van de efficiëntie van het referendumproces en dus ten behoeve van de arbeidsrust doet een meerderheid van de Raad de volgende aanbeveling:

- *Het referendumsproces dient verkort te worden met dien verstande dat de dag van het referendum binnen ten hoogste 14 dagen ingepland dient te worden na de dag waarop mededeling is gedaan van het referendum.*

T.a.v. ad.3: Lidmaatschap en stemrecht

Aan het referendum kunnen slechts vakbonden deelnemen die volgens hun statuten bevoegd zijn tot het aangaan van cao's en waar een meerderheid van de werknemers hiervan lid is⁹. De Landsbemiddelaar zal in verband hiermee de nodige bewijsstukken kunnen en moeten eisen.

Er zijn echter signalen dat in de praktijk vakbonden op dit aspect niet altijd degelijk georganiseerd zijn, omdat werknemers niet altijd werkelijk (volgens de statuten) lid zijn van de vakbond, bijvoorbeeld omdat er geen ledenvergaderingen plaatsvinden, zij geen lidmaatschap/contributie betalen en/of er geen shopstewards zijn.

Ten aanzien hiervan doet een meerderheid van de Raad de volgende aanbevelingen:

- *het begrip lidmaatschap dient eerst dermate duidelijk omschreven te worden, zodat het duidelijk is wie dusdanig lid van de vakbond is dat hij/zij stemrecht heeft bij een referendum;*

⁷ Artikel 1 lid 1 van de Arbeidsvredebesluit III (AB 1989, no. GT 16).

⁸ Artikel 3 lid 2 van de Arbeidsvredebesluit III (AB 1989, no. GT 16).

⁹ Artikel 14a lid 1 van de Arbeidsgeschillenlandsverordening (AB 1989, no. GT 65).

- *Dat er ten aanzien van het lidmaatschap met stemrecht bij een referendum strengere/betere controles gedaan worden.*

Opgemerkt dient te worden dat deze twee laatste aanbevelingen gepaard dienen te gaan met de vorige twee aanbevelingen. Een meerderheid van de Raad is namelijk van mening dat definiëring van het lidmaatschap en strengere/betere controles, voorwaarden moeten zijn om de eerste twee voorgestelde aanbevelingen toe te kunnen passen.

Een meerderheid van de Raad is van mening dat wijziging c.q. aanpassing van het referendumproces (lees Arbeidsgeschillenverordening en Arbeidsvredebesluit) met de voorgestelde aanbevelingen, de efficiëntie en effectiviteit hiervan zal vergroten en de arbeidsrust ten goede zal komen en hoopt derhalve dat de regering hier goede nota van neemt.

2. Minderheidsstandpunt

Onderhavig advies wordt echter niet gedragen door alle raadsleden, deze raadsleden hebben een andere mening, hun mening en hun minderheidsstandpunt wordt hieronder weergegeven:

“Gelieve er nota van te nemen dat het onderhavige advies, ook inhoudelijk, niet gedragen wordt door alle leden van de SER. De vertegenwoordigers van de werkgevers organisaties hebben ‘en bloque’ laten weten dat zij het besluit om dit advies te geven niet steunen. Deze leden menen dat de noodzaak tot het geven van het advies niet vaststaat, dat de argumenten die terzake worden aangevoerd geenszins objectief zijn komen vast te staan (integendeel) en dat het onderwerp nauwelijks sociaal-economische impact heeft. De vertegenwoordigers distantiëren zich expliciet van dit advies.”

Oranjestad, 23 juli 2018

Dhr. J.R. Geerman
Voorzitter
Sociaal Economische Raad

Dhr. Drs. F.R.E. Bijlhout
Algemeen Secretaris
Sociaal Economische Raad

L.G. Smith Boulevard 134, Oranjestad, Aruba
Telefoon: (297) 583-2713
Fax: (297) 5838956